

Vrije Teelt #1
Augustus 2023

Welkom kameraad!

Je kameraden schreven dit blad. Strijders voor gelijkheid, vrijheid, tegen uitbuiting enzoverder, net als jij. Wij, leden van de Vrije Bond, tevens georganiseerd in de Vrije Teelt, schreven dit blad omdat wij ons ernstig zorgen maken over ontwikkelingen op radicaal links, over ontwikkelingen in ons gezamenlijke project van radicale verandering. Wij staan niet tegenover je. Wij staan naast je. En dank je wel, kameraad. Dank je wel dat je je openstelt voor onze kritiek door dit blad open te slaan. Laten we allemaal ons best doen.

Dit blad is een uitnodiging tot discussie, reflectie en overpeinzing. Dit is dus niet een afgerond dogma of een samenvatting van onze gedeelde ideeën. Het is tegenwoordig gebruikelijk om te verwachten dat mensen volledig en letterlijk zijn. Wij, daarentegen, gaan elkaar tegenspreken, laten dingen onbesproken, zullen bewust provoceren... of soms zelfs vragen stellen. Eenheidsworst krijg je bij de HEMA, is dat kosher? Dus wat is wat, wat wordt waar bedoelt?

Waarom staat dit niet in de congresreader? We haalden de deadline niet van deze publicatie. Wellicht hadden we de leiding om clementie kunnen verzoeken, maar vanwege onze inmiddels jarenlange laten we zeggen matige ervaringen met de werking van de 'democratie' van de Vrije Bond hebben we gekozen voor een autonome publicatie. We weten ook dat dit gesprek internationaal leeft, en een blad is toegankelijker dan de congresreader. We willen ons gevecht tegen (wat ik noem) links-authoritarisme georganiseerd voeren en breder dit gesprek aangaan. Doe met ons mee!

Slechts een deel van de Vrije Teelt durft zich openlijk uit te spreken. Een nog kleiner deel van de Vrije Teelt durft op het congres zich zelf openlijk kenbaar te maken. Het is

begrijpelijk dat mensen bang zijn. Wij verwarren angst niet met lafheid. Zeker niet aangezien we zelf aan den lijve hebben ondervonden wat macht met anarchisten kan doen.

Dus ik zeg: lechaim! Op het leven, kameraden, en op de revolutie!

Sjerp van Wouden

Ben je niet lid van de Vrije Bond? We schreven dit blad ook voor jou.

De fenomenen die we bespreken en bekritisieren zijn bijna wereldwijd een probleem.

Sommige zaken zullen niet van toepassing zijn.

We hebben ons hard ingespannen voor dit blad, eventuele onvolkomendheden spijt ons niet

O ja, bijna vergeten: strijd gaat niet vanzelf. Toch. Blijkt. Dus: sluit je aan!

Dit gesprek moeten we veel breder voeren.

Dat we nu georganiseerd zijn, heeft al zoveel teweeg gebracht. De overgrote meerderheid van ons allemaal is van goede wil en snapt dat we verkeerd bezig zijn.

vrijeteelt@gmail.com

Inhoudsopgave

<i>Welkom kameraad!</i>	1
<i>De Vrije Bond, een schaduw van zichzelf?</i>	6
<i>De lange arm van George W. Bush</i>	10
<i>Je bent niet alleen</i>	12
<i>Wat bezielt de taalpolitie?</i>	18
<i>Links-authoritarisme in volle gang</i>	27
<i>Colofon</i>	31

De Vrije Bond, een schaduw van zichzelf?

De Vrije Bond! Van wat een organisatie werd ik een paar jaar geleden lid. Revolutionair, maar een verwelkomende plek. Een enorme verscheidenheid aan mensen actief in allerlei bewegingen, samen in één grote massa-organisatie. Vanzelfsprekend waren er in die Vrije Bond dus ook allemaal uiteenlopende ideeën te vinden, en dat vierden we. Die organisatie, die een speciaal plekje in mijn hart had veroverd, heb ik helaas zien veranderen naar een orthodoxe anarchoïde schaduw van zichzelf.

De tekens aan de wand zijn legio. Sprekend vind ik bijvoorbeeld hoe nu mensen bij de Vrije Bond aankomen, met het idee, dat de Vrije Bond een verlengstuk van XR is. Dan zou je je af moeten vragen wat en waar het mis is gegaan. Ook recent, en ernstiger nog, was het voorval dat gebeurde nadat iemand reageerde op de val van het kabinet met een oproep tot actie. Een vanzelfsprekend initiatief, lijkt mij. Niets is minder waar. De initiatiefnemer werd gepest vanwege zijn oproep, een oproep tot actie. “Vrijheid van associatie”? Waar is dit misgegaan?

De Vrije Bond weigert actie te ondernemen. Waar was ook de kritiek van de Vrije Bond op de overheid na bijvoorbeeld de toeslagenaffaire? Al die schandalen bij de staat, dat zou toch koren op onze molen moeten zijn, een 1-2tje? Als we ons dan vergelijken met XR, een beweging die zich normaliter inzet tegen klimaatverandering, die wel die kritiek uit en wel initiatief neemt... en vervolgens verdiend daar de credits voor krijgen en volop in de aandacht staan.

Dan moet je je afvragen wat er mis is gegaan.

In plaats van actie te ondernemen en initiatief te tonen lijkt de Vrije Bond wel all-in te gaan op een giftige variant van woke, en in zo'n mate, dat de beweging zichzelf kapot maakt, verdeeldheid creëert, en er een giftige sfeer is ontstaan die je autoritair kan noemen.

Ik werd lid van een kameraadschappelijke club. Onderlinge verdeeldheid is mij een gruwel. En we hebben elkaar toch juist ook zo hard nodig! In een boze wereld, gedomineerd door kapitaal en staat, met een steeds harder schreeuwend fascisme... in deze wereld hebben wij elkaar, kameraden, harder nodig dan ooit. Je zou het niet zeggen, als je kijkt naar de Vrije Bond: die kiest uitsluiting, giftige orthodoxe omgangsvormen en het wegpesten van mensen die niet "anarchistisch genoeg" zouden zijn.

Dan is het toch geen raadsel waarom zoveel mensen die zich aansluiten ook snel hun enthousiasme weer verliezen? Dat mensen die mogelijk geïnteresseerd zijn zich toch terugtrekken?

Ook het militante veganisme kan beschouwd worden als een afstotende tendens. Restaurants bestormen om mensen te 'overtuigen' geen vlees te eten? Dat wordt zeker niet verwelkomt door verreweg de meeste mensen. Je moet je dan toch eens af vragen waar je mee bezig bent; het helpt je eigen anarchistische narratief niet bepaald vooruit als er zulke dwang tegen mensen gebruikt wordt.

Wij, de Vrije Bond, staan voor een splitsing. We kunnen, nee we moeten, kiezen. Rechtdoor gaat de overprincipiele anarchist die op een toxic manier mensen uitsluit, soms op basis van de meest minuscule dingen, die ook nog vooral afwacht op de revolutie. De revolutie die op deze manier nooit gaat komen. Naar links gaat hij die zich openstelt voor de problemen en initiatieven van anderen en die ook actief ondersteunt.

De arbeidersklasse is met de huidige koers de vergeten klasse geworden. Haast niemand denkt nu nog aan de armen, de arbeiders, en anderen. Dat deze groep naar rechts is getrokken komt zeker ook door ons gebrek aan initiatief, actie en onze gesloten houding. "Ons" bedoel ik hier ook in

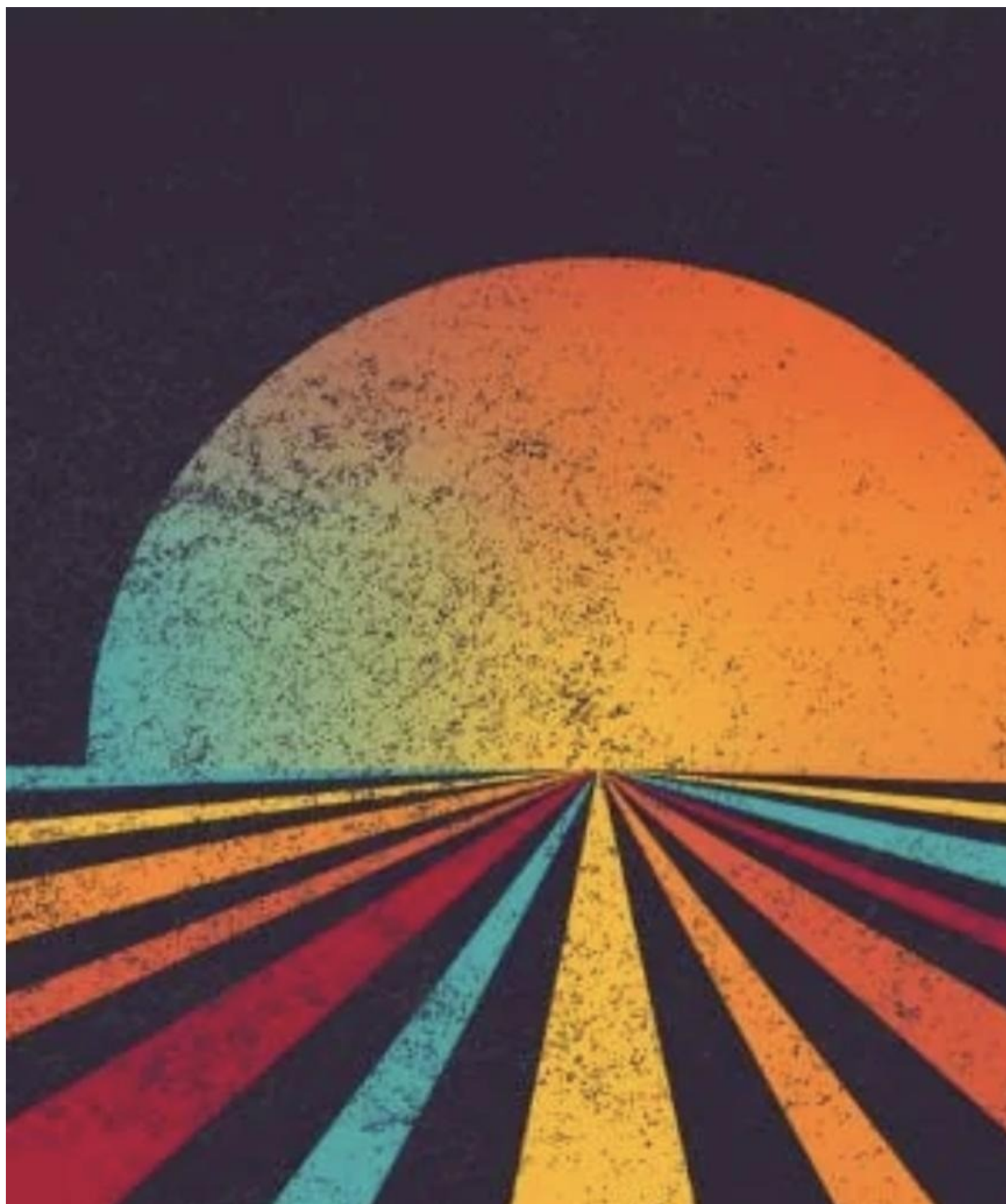
breder zinnig dan alleen de Vrije Bond, maar wij dragen met iets van 1000 leden (toch?) ook zeker wel een aandeel!

Het laatste probleem wat ik hier wil aanstippen is het gebrek aan cohesie, solidariteit en teamspirit. Een enorm probleem is de eilandjesvorming, doorgeslagen individualisme en de onhoudbare drang om “een betere anarchist” te zijn dan de ander. Concurrentie dus, en op die manier word je nooit een team en speel je niks klaar, hooguit speel je jezelf uit elkaar.

Maar ik ben geen anarchist geworden om bij de pakken neer te gaan zitten en het allemaal maar te laten gebeuren. En jij toch ook niet? Laten we organiseren en vechten en zorgen dat de Vrije Bond weer die club wordt, waar we ooit lid van werden.

Kameraad
Ondergetekend

*Ondergetekend wenst voorlopig
anoniem te blijven
uit angst voor repercussies*

De lange arm van George W. Bush

Enkele decennia geleden begon de VS aan hun imperialistische project *Project for a New American Century*. Militair werd de VS onverslaanbaar geacht. Met de Al-Qaida aanval van 11 september voorzag de VS zichzelf van sympathie, legitimiteit en schijnbare urgentie. Het niveau van toegekend slachtofferschap was gigantisch; nu, later, valt daar eigenlijk geen voorstelling meer van te maken. En zo voerde de VS op globale schaal 'pre-emptive strikes' en oorlogen uit. Hiervoor werd ook wel de term *The Bush Doctrine* gebruikt. In één zin gevat was dat, op 20 september 2001, door Bush zelf: "*Either you are with us, or you are with the terrorists*" uit. Beroemde woorden.

Waarom deze anekdote? Vooropgesteld: de bedoeling hiervan is niet het links-authoritarisme *bushisme* aan te smeren. Nee. Maar zekere gelijkenissen dringen zich wel op tussen huidige radicaal-linkse cultuur en de imperialisten (van weleer).

1. De *Bush Doctrine* stelde dat 'hun' slachtofferschap schier alles legitimeerde. Dat er 3000 omkwamen in New York en honderdduizenden in Irak, doet er niet toe.
2. Een 'preventieve aanval' om zgn. andermans aanvallen of onderdrukking te voorkomen is geen daad van agressie, het is zelfverdediging.
3. Het slachtofferschap van de één is belangrijker dan die van een ander.
4. We verkeren in een staat van totale oorlog: je bent voor ons (links, bush) of tegen ons (rechts, 'axis of evil')

Zijn dat onschuldige gelijkenissen? Wilden wij niet juist *niet* op onze vijand lijken? Vonden wij dat niet juist een kernaspect van het anarchisme? Het is dus gerechtvaardigd even achter de oren krabben!

Toen het imperium zei: 'Je bent met ons of tegen ons', wat betekende dat toen? In het gunstigste geval emotionele manipulatie, in het slechtste geval een (geweldadige) bedreiging; het is quasi-feodaal geweld tegen het individu. Waarom is het anders wanneer wij dat doen?

Dat Amerikanen hun leven belangrijker is dan die van Afghanen, Irakezen, Palestijnen, Syriers, etc, stelt een evidente machtsvraag. Nogmaals: hoe kunnen 3000 Amerikanen gevallen op 11-9-01 blijvend het herdenken waard zijn, terwijl de Irak-oorlog reeds vergeten is? Betekent het ook niet dat slachtofferschap wordt geconstrueerd, opgeëist, erkend, en gereproduceerd? En hoe zit het dan met de slachtofferschappen en de onderlinge hiërarchieën hiertussen op links?

Treffend is dat twintig jaar geleden, toen deze oorlog in alle hevigheid uitbarstte, radicaal-linkse cultuur fundamenteel anders was nu, en van deze gelijkenissen amper sprake was.

Wat is er gebeurd de afgelopen 20 jaar, dat links zo veranderd is? Hoe was radicaal-links eigenlijk 20 jaar geleden?

Sjerp van Wouden

Je bent niet alleen

Je bent niet alleen je gender. Je bent niet alleen je inkomen. Je bent niet alleen je afkomst. Je bent niet alleen het land waar je geboren bent. Je bent niet alleen je seksualiteit. Je bent niet alleen je huidskleur. Je bent niet alleen je geloof. Sommige mensen hebben geen geloof.

Binnen een diverse samenleving, een multiculturele beweging, hebben vele mensen verschillende ervaringen met de onderdrukker. Wie begrijpt zijn eigen geschiedenis, wie overziet de persoonlijke geschiedenis van een ander? Soms komen al die verschillende identiteiten met die verschillende persoonlijke ervaringen met elkaar in conflict. Dat kan zelfs binnen 1 persoon. De mens kent vele identiteiten. Vele lagen. Van klasse, afkomst, geloof, seksualiteit, sexe etc.

Elke subcultuur heeft te maken met een unieke vorm van onderdrukking door het systeem.

Er zijn mensen die zeggen dat je moet kiezen. Er zijn mensen die niet kunnen kiezen.

Niemand zal opkijken wanneer een gelovig persoon in conflict komt met iemand met een seksualiteit die niet past binnen de heterosexuele norm. Binnen de antiracismebeweging worden beide groepen verdedigd. En terecht. Begrip is de brug. Omarm de verschillen. Zolang het einddoel hetzelfde is: Einde maken aan onderdrukking van gemarginaliseerde groepen. Wij zijn pas vrij als iedereen vrij is.

Er zijn cismensen die soms twijfelen over hun identiteit.

Er zijn mensen die elke dag vlees eten die soms twijfelen wat ze gaan eten.

Er zijn vrouwen die zich graag laten domineren door hun man.

Er zijn mensen in de hoogste klasse die voor de mensen in de

arbeidsklasse opkomen.

Er zijn mensen met een voorkeur voor sinistere humor.

Er zijn mensen met een witte huidskleur die geen racist zijn.

Er zijn mensen die graag een luier dragen, voor de kick.

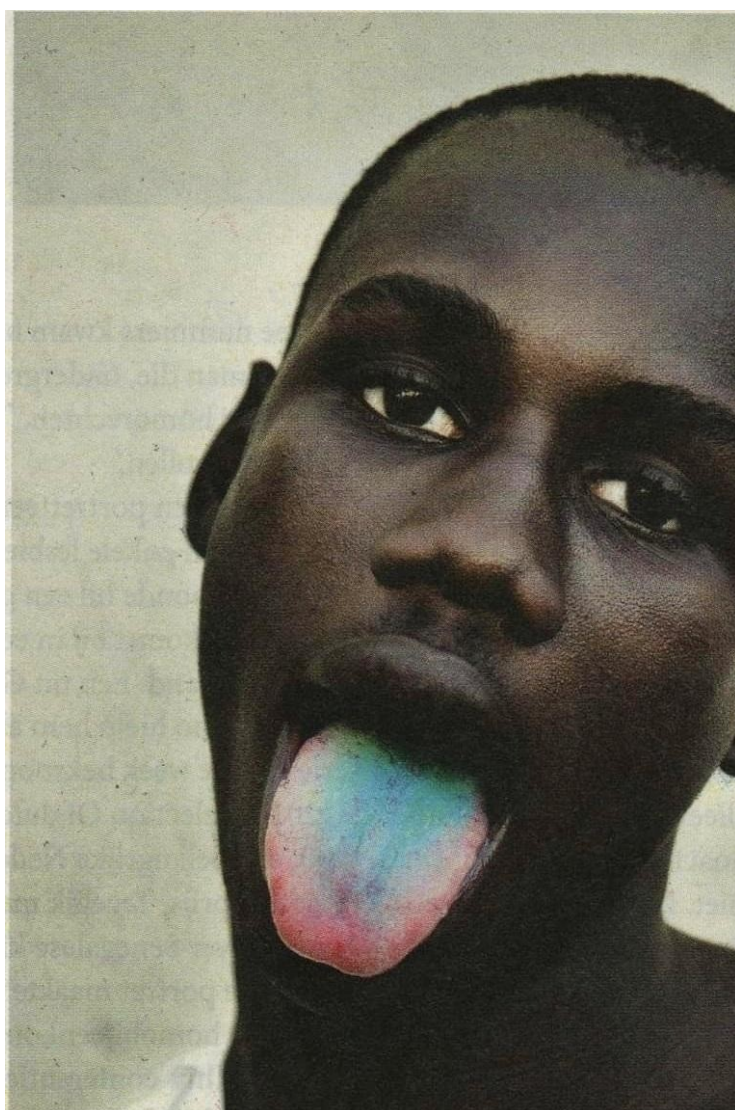
Er zijn mensen die zich door niemand laten begrenzen.

Begrip is de brug. Omarm de verschillen. Zolang het einddoel hetzelfde is: Einde maken aan de onderdrukking van gemarginaliseerde groepen. Wij zijn pas vrij als iedereen vrij is. Van de verschillen kunnen we leren. Of niet. Of wel. Of toch niet. Of toch wel.

En dan hebben we ook nog de verschillen in strategie. Verschillen in perceptie. Verschillen in interpretatie. Intentie. Een andere taal, een andere visie, een andere interpretatie. Een andere pijn. Een andere prioriteit van strijd, van belangen.

Ook dat kan allemaal voorkomen in 1 community. Binnen 1 strijd. Binnen 1 beweging.

De echte strijd (het einddoel van de antiracisme beweging) je zou het bijna vergeten, is de strijd is met de norm van het systeem van de samenleving. En die strijd met het systeem met de algemene norm van de samenleving, waar al die gemarginaliseerde groepen slachtoffer van zijn, die strijd is de externe strijd. Die strijd is met het systeem, niet met de persoon. Niemand is het systeem. We bestrijden geen

mensen, we bestrijden het systeem.

Binnen onze beweging kan die strijd nooit naar elkaar gevoerd worden. De vijand zit niet in onze beweging. Wij hebben hetzelfde einddoel. Ja, je kan ook cis zijn binnen onze beweging. Ja je kan ook een geloof aanhangen binnen onze beweging. Ja je kan ook minder expliciet zijn over je gender. Twijfels hebben over wat je vanavond en morgenavond gaat eten. Dat kan allemaal, de perfecte mens bestaat niet en gelukkig maar. Zolang we maar met elkaar in gesprek blijven. De antiracismebeweging is een linkse beweging, is een beweging die vooruitgang wil boeken. Die het systeem wil veranderen, desnoods kapot wil maken. Om daar een andere samenleving van te maken met andere normen. We moeten opletten dat we niet verworden tot datgene wat we bestrijden. Het systeem sluit mensen uit. Het systeem sluit groepen uit op afkomst, op klasse, op geloof, op gender, op sekse, op sexualiteit, op noem maar op. Wij zijn het systeem niet. Wij sluiten niemand uit. In die zin behoort de cancelculture dus niet tot onze beweging. Er is 1 uitzondering: Extreem rechts. Omdat zij strijden om wel mensen uit te sluiten. Zij behoren echter overduidelijk niet tot onze beweging. Zij behoren tot de buitenwereld. Zij kunnen immers gezien worden als de soldaten van het systeem.

Nu eerlijk: zijn er de afgelopen jaren alleen rechts extremisten gecancelled of zijn er binnen onze lieve, vredelievende beweging (O ironie, je houd er van of nie) soms ook. . .

linkse. . .

kameraden. . .

gecancelled?

In onze binnenwereld?

De binnenwereld van onze beweging stoot steeds meer mensen uit?

Dus is dan toch
is de Woke beweging,

Whatever **that** means,

de Woke beweging, geworden tot een. . . dogma?

Een ideologie als een geloofs-stroming. Waarbinnen de volgers dezelfde taal spreken, dezelfde kleding dragen, dezelfde visie hebben? En dezelfde binnen- en buitenwereld hebben. De buitenwereld, was dat niet het systeem dat bestreden moet worden, welke de anti racisme beweging al jaren bestrijdt: Het systeem, de onderdrukker? Waar alle gemarginaliseerde groepen , of ze nu willen of niet, mee te maken hebben?

Die Strijd met het systeem moet gevoerd. En volgens de intersectionele visie niet alleen voor jezelf, maar volgens die intersectionele visie strijd je ook met en voor iedereen uit de andere gemarginaliseerde groepen.

Die Strijd voert door. De vraag is, is de antiracisme beweging en de lgbtqia+ beweging en de feministische beweging nu dankzij Woke geworden tot een ideologie? Het wokisme? In deze strijd , die inmiddels zo verhard is dat men in die strijd is overgegaan tot het cancelen van menig individu met een iets afwijkend gedrag? Een gedrag dat ogenschijnlijk buiten de norm van de beweging valt? Of valt dat gedrag buiten de norm van 1 of meerdere subculturen binnen de beweging? Is er een strijd binnen de beweging gaande? Is de strijd naar binnen geslagen? Is deze cancelculture, binnen de beweging zelf wel zo wenselijk? Of worden er kameraden geslachtefferd in de ratrace van de Deugmens? Er zijn mensen die zeggen dat de anti racisme beweging, de woke beweging, het woke-isme, daar nu - as we speak - tegen aan is gelopen. Men loopt te pletter tegen het Deugdogma. Een grap, een verkeerde opmerking en je valt af.

Deze beperkingen van de geloofstroming, als in een sekte, betreffen ieder die niet exact diezelfde taal van de beweging spreekt. Zich anders kleedt. Anders drinkt en eet. Een ieder die niet altijd voor elke ander opkomt. Maar misschien op sommige momenten wat meer voor zichzelf, of juist op sommige momenten wat meer voor de ander en even niet voor zichzelf. Is dat goed of fout? Is dat oordeel wel te maken? Waarom zouden we dat oordeel over elkaar willen maken, bij iedere stap die we zetten? We hebben toch hetzelfde einddoel of zijn we dat vergeten? Zijn we met elkaar gaan strijden ipv tegen het systeem? Zijn we elkaar kwijtgeraakt in de strijd, in de mist? Zijn er mensen buiten gezet? Staan er nu kameraden alleen voor? We waren toch met z'n allen?

Waar is iedereen?

Gert-Jan van de Vaate

Wat bezielt de taalpolitie?

Meer linkse woorden meer beter, toch? Als je oppervlakkig naar radicaal links kijkt zou je die indruk krijgen. Taalstrijd is toch een logisch onderdeel van de machtsstrijd tussen rechts en links, goed en kwaad, het is verbonden met identiteitspolitiek en bevrijding! Ja, ja.... maar er speelt meer. Iedereen die een beetje afstand neemt ziet dat, op z'n minst, de zaken flink uit verhouding zijn. Woorden onder het vergrootglas, publieke sancties, geroddel en geplot, partijlijnen en taboes... wat is hier aan de hand? Ik probeer hier wat anarchistische vragen bij te stellen, en hoop daarbij het kaf van het koren te scheiden.

De disclaimer: 'wat is dit stuk niet' lees je aan het eind.

De verpleegkunde-decaan publiek veroordeelt wegens racisme in haar uitspraak tegen racisme

We gaan in wat detail kijken naar twee voorbeelden, en we nemen er bewust even de tijd voor. Juist omdat deze kwestie zo verbonden is met heftige politiek, hebben we de neiging aan een boel voorbij te gaan en te reageren vanuit de heup. De voorbeelden staan niet op zich, maar staan voor een hele grote reeks gelijkende gebeurtenissen. Het eerste voorbeeld komt uit het boek "Woke Racism"¹ van John McWhorter:

Leslie Neal-Boylan lasted only a few months as dean of nursing at the University of Massachusetts Lowell. The problem was that in the wake of statements nationwide after the murder by police officers of George Floyd, Dean Neal-Boylan had the audacity to pen this blinkered, bigoted screed to her colleagues and staff:

"I am writing to express my concern and condemnation of the recent (and past)

---

¹ Ik ben zelf tegen het gebruiken van het woord *Woke* zoals deze auteur dat doet in de titel van dit boek, de auteur spreekt wat dit betreft voor zichzelf. De *woke* – *niet-woke* dichotomie is mij ook een doorn in het oog.

acts of violence against people of color. Recent events recall a tragic history of racism and bias that continue to thrive in this country. I despair for our future as a nation if we do not stand up against violence against anyone. BLACK LIVES MATTER, but also, EVERYONE'S LIFE MATTERS. No one should have to live in fear that they will be targeted for how they look or what they believe." A certain crowd decided to read Neal-Boylan as chiming in with those who resist the slogan "Black Lives Matter" by answering that "All Lives Matter," as if BLM is somehow claiming that black lives matter more. However, one could read Neal-Boylan as meaning this only via not reading well. She started out by lamenting "a tragic history of racism and bias," and no, she didn't mean that it existed only in the past and that black people need to get over it, because she also wrote that the racism and bias "continue to thrive in this country." However, because her composition included the three words "everyone's life matters," she was reported to her superiors and quickly out of a job without even being allowed to defend herself. Why was Leslie Neal-Boylan's email deemed a missive from someone unfit to supervise people dedicated to healing and giving comfort? A child would wonder why – as would a time traveler from as recently as 2015. But Neal-Boylan's detractors were deemed authoritative.²

Laten we beginnen met de vraag: wat wordt er hier nu precies verlangd, en van wie?

Van Neal-Boylan zelf wordt niets meer verlangd. Er is geen discussie, zelfs geen straf; er is geen gesprek of wisselwerking, deze persoon is verwijderd, gecancelled, buiten het gesprek en de gemeenschap geplaatst. Er wordt niet van haar verlangd haar standpunten bij de stellen of vermeende wandaden recht te zetten. De boodschap hiervan is dus in de eerste plaats niet aan Neal-Boylan gericht. Aan wie dan wel? En wat wordt er verlangd?

Whorter laat al zien dat er geen inhoudelijk verschil van mening zit tussen de gewreekte uiting van Neal-Boylan en "BLM"³. De voormalig decaan onderschrijft een trits van de belangrijkste anti-racistische

---

² John McWhorter, *Woke Racism* (2020).

³ BLM was natuurlijk geen ideologie of partij, maar was een beweging.

kritieken in haar bericht. Met de strategie van "BLM" bemoeit ze zich niet. Waar ze zich over uitspreekt is de geweldadige aard van de Amerikaanse samenleving, wat Amerikanen van alle afkomsten treft, en ze plaatst het dodelijke geweld tegen zwarte Amerikanen in dat kader. Er is dus sprake van een aanvullend argument. Neal-Boylan impliceert dat de kritiek van BLM relevant en urgent is voor alle Amerikanen. Ze gebruikt in dit betoog de woorden "all lives matter" en geeft hier een eigen draai aan.

Helaas voor de decaan: "All lives matter" is verboden taal. Dergelijke autoriteit en rigide omgangsvormen zouden anarchisten überhaupt tegen de haren in moeten strijken, maar dat even terzijde.

Iedereen die verboden taal uit is fout. Het mag niet gezegd worden. Eigen kontekst en inbreng is

irrelevant: de kontekst is de Strijd Tussen Links en Rechts, althans, zoals die gedefinieerd wordt door het links-authoritarisme. Ja, tekst heeft inhoud, maar in de eerste plaats dien je een kant te kiezen, en natuurlijk alleen de juiste kant; wat je ook zegt, toon je horigheid en trouw aan jouw stam.

Daarom zijn codes, taboes, mantra's en dogma's zo belangrijk: ze significeren stamtoebehooren en trouw. Afwijken, twijfelen of wijfelen, zelfs iets lichtelijk anders verwoorden of benaderen, dat kan al snel worden gezien als provocatie of ondermijning. Strakke discipline wordt dus geeist.

De vernederende afgang, uitsluiting, brandmerking en carriereafbreuk voor Neal-Boylan moet dit er nogmaals instampen bij het publiek.

Bizar? Absoluut! Totaal bizar. Het is echt volslagen bizar. Ik schrijf bovenstaand natuurlijk wetende dat dit enorme wrijving oproept. Mocht je niet bekend zijn met bovenstaande theorie, zal je geneigt zijn het af te wijzen. Maar wacht, laat het even staan, lees nog even verder, en vraag je dan eens af, of je niet ook van dit soort dingen tegenkomt in jouw kringen.

Tussendoor zeg ik nog iets over veiligheid. Genoeg kameraden zeggen wel: deze en deze taalkwesties zijn belangrijk voor 'veiligheid'. Wat zou dat betekenen concreet in bovenstaande geval? Dan zouden precies de zaken omgedraaid zijn. Neal-Boylans veiligheid was geen fluit waard, en bij extensie wordt gecommuniceerd dat op dit vlak niemands veiligheid ook maar een fluit waard is. Kennen we niet allemaal wel voorbeelden van mensen die, uit naam van veiligheid, handhandig ontdaan zijn van alle veiligheid? En kennen we niet allemaal (wellicht zijn we het zelf!) mensen die uit angst zo gebrandmerkt en gecancelled te worden, 'wijselijk' hun mond houden en/of meespelen met de varia codes en taboes? Is dat veiligheid?

Arbeiderstoespraak tijdens actie bij werkplek ruw onderbroken

Een ander voorbeeld, uit 2018. Een alledaags voorbeeld. Een typisch voorbeeld, dat zich ook weer duizenden anderen keren in andere gedaante elders heeft voorgedaan. Ook dit voorval trekken we even heel langzaam uit elkaar.

Met Vloerwerk demonstreren wij bij Bleckmann, een groot magazijn in de Amsterdamse West-Haven. Een lange campagne ronden we af, we pieken op deze demonstratie; de arbeider in kwestie heeft binnen wat hij wilde. Die arbeider is mijn gabber Daniel.

Daniel spreekt vanaf een verhoging met de megafoon de actievoerders toe. Beeld je even in welke de spanning hij daar voelde:

Voor je voormalige werkplek; bazen en oud-collega's kijken. 40 kameraden en medestrijders staan om je heen. Leipe dingen heb je samen gedaan. Directie op hun falie gegeven. En nu moet jij het afrondende praatje houden. Iedereen kijkt verwachtingsvol naar je.

Daniel stotterde altijd al, maar nu nog even wat meer. Hij gaat ervoor, zijn moment van trots. Het gaat goed. Zo gaat hij ook de verschillende momenten en acties af, en hier gebruikt hij de frase "met vijf man".

Vanuit het publiek wordt er subiet door hem heen geschreeuwd: "MENSEN! MENSEN!" roept iemand van de VBA, met een dosis agressie in zijn stem. Daniel is even van z'n apropos maar weet zich gelukkig te herpakken.

***Wat is nu de
politiek hiervan?***

Nu, vele jaren later, blikken we nog steeds regelmatig trots terug op die campagne en Daniel stond telkens zonder vragen telkens klaar voor Vloerwerk. Maar die schreeuwer??!

Nu zullen sommigen menen dat het progressief is om je weledelgeleerde mening door een speechende onzekere arbeider heen te schreeuwen, want “mensen” is beter dan “man”. Maar vergeten we de machtsvraag dan niet te stellen? Wat die VBA’er deed, was dat niet gewoon iets iemand opleggen? Sinds wanneer is dat ok? Meer nog dan dat ondermijnde hij de actie, de solidariteit; hij vernederde de arbeider waar ’t allemaal om ging, die hij zou komen ondersteunen; voor zichzelf en zijn taal eiste hij alle aandacht op. Was dit nu een praktijkdemonstratie solidair gedrag? Wat was hier progressief aan?

Het is voor radicaal-linksen soms maar moeilijk te bevatten dat niet iedereen dagelijks in hun specifieke bubbel zit. Daniel is goed links, maar dagelijks vooral een arbeider. Hij zit op de reach-truck in magazijnen of

hij is bezig met z'n muziek. Anarchisme stelde vroeger machtsvragen en bekritiseerde autoriteit. Hoe zit het met de machtsverhoudingen hier? Tussen het universitair-burgerlijke half-Amerikaanse radicaal-links, en iemand die voor 't krieken van de dag de bus naar de haven neemt?

Was het wel om die taalkwestie te doen? Immers had de schreeuwer ook achteraf Daniel vriendelijk op z'n schouder kunnen tikken, complimenteren met de campagne en toespraak, om vervolgens als een gelijke het gesprek aan te gaan. Wellicht had Daniel dan gezegd: ah ja, ik versprak me, natuurlijk. Maar dat werd, typisch genoeg, niet gedaan. Als ik Daniel was zou ik, na zo'n voorval, voor m'n eigen waardigheid bij "man" blijven. Het is betwifelenswaardig of deze VBA'er de emancipatie zo vooruit heeft geholpen.

Als zo alle 'progressieve' redenen wegvallen, wat kan dan dit gedrag verklaren? Wellicht.... iets met mannetjes, primaten en rotsen? De schreeuwer beschouwde de demonstratie als zijn territorium. En daar gelden zijn regels. Mensen hebben zich maar aan te passen of te onderwerpen, anders zal hij zich laten gelden. Daniels frase "met vijf man" doorbrak onbedoeld tijdelijk de hegemonie van het radicaal-linkse denken. Dus klom VBA-aap op een boomstam en begon luidruchtig te roepen en op zijn borst te slaan.

**Dit stuk is geen pleidooi voor een zo zuur mogelijk taalgebruik.
Ik wil hier het kaf van het koren scheiden.**

Dit is geen pleidooi voor zo zuur mogelijk taalgebruik, en al helemaal niet vanuit een soort misplaatst volkse identiteit vs. de elite. Ik ben, al decennia lang, ook uit eigen belang, toegewijd aan varia emancipatie en bevrijdingsbewegingen. De taal die we hebben is niet afdoende en moet veranderen. Ook Vloerwerk heeft taalveranderingen voorgestaan (werker ipv werknemer). Met Radical Riders was schoof ik tijdens onze allereerste onderhandeling met Gorillas als eerste punt naar voren dat de taal op de

werkvloer intolerant en kwetsen was voor velen, niet in de laatste plaats voor trans en non-binaire collega's. In woord en daad strijdt ik dus voor radicale gelijkwaardigheid, en dus weiger ik me ook af te zetten tegen "woke" als zodanig; ik heb het bewust daarom over "links-authoritarisme".

Met de vragen die ik hier opgeworpen heb hoop ik bij te dragen aan het scheiden van het kaf van het koren. Taal wordt nu gebruikt om uit te sluiten, hiërarchie en autoriteit te (be)vestigen, en zelfs als toxisch masculien gereedschap. Dit alles gebeurt in een rigide religieus wereldbeeld van Goed en Kwaad, waarbij 'links' zich als de katholieke kerk gedraagt. Dit is niet de weg vooruit.

Kameraadschap, gelijkwaardigheid, menselijkheid, solidariteit, en begrip.

Sjerp van Wouden

Links-authoritarisme in volle gang

Sommigen zeggen: er is geen probleem.

Sommigen zeggen: er is alleen een probleem in Amsterdam.

Sommigen zeggen: het probleem is dat sommigen zeggen dat er een probleem is.

Anderen denken: ik hou me gedeist.

Anderen denken: dit gaat ooit voorbij.

Anderen denken: het is ook een probleem hier een probleem mee te hebben, dus beter verzwijg ik dat ik hier een probleem mee heb.

Links-authoritarisme is echt, geen hersenspinsel; het is overal, het is machtig.

Pesten, dreigen, ondermijnen

Theoretisch gaat de discord om grappige memes, actieoproepen en vrijblijvende discussies, maar in de praktijk is het een informeel machtsorgaan: er wordt bepaald wat 'kan' en wat niet, wat 'reactionair' of 'niet anarchistisch' is en mensen en initiatieven worden afgebrand. Van de honderden VB-leden zijn slechts een tiental hier aan het woord. Twee voorbeelden.

Peter Polder deelde onlangs een oproep van de*beweging op de maillijst met de vraag of het misschien interessant zou kunnen zijn met die mensen samen te werken, alhoewel het ook “*vloeken in de anarchistische kerk*” was. De*beweging is een net gelanceerde poging om door een brede samenwerking van héél veel linkse groepen druk en invloed te kunnen uitoefenen op de politiek. Hun eisen zijn o.a. privatiseringen terugdraaien, gratis zorg en OV voor iedereen, legaliseren van kraken, eind aan geslachtsvaststelling bij geboorte, directe stop op fossiele

subsidies, de afschaffing van de identificatieplicht, het opheffen van Frontex en het stoppen van deportaties.

Op de discord ontstond een discussie over deze mail, waarin een persoon opschept: *“ik heb hm afgezeikt in een mail en raat iedereen aan dat ook te doen”*. Volgens hun is hij *“bekend om best wel fucking lib te zijn”* en is zijn oproep *“gwn sabotage van de anarchistiese beweging”*. Verder wordt ook het punt gemaakt dat het om niet-anarchistische propaganda zou gaan (veel van de aangesloten groepen bij de*beweging staan jaarlijks op de anarchistische boekenbeurs, maar dat terzijde).

Het gesprek dwaalt onder leiding van de pestkop af naar belediging en het belachelijk maken van de*beweging. Van de eerder genuanceerde discussie over Peter's voorstel ('moeten we hier iets mee') geen sprake meer. De moderator grijpt niet in, en de rest evenmin, inclusieve mijzelf als ik het gesprek korte tijd later terug lees. In mijn geval weet ik waaraan het lag: ik was te overstuur van wat ik eerder had gelezen in dezelfde chatroom om met deze kameraden in discussie te gaan.

Zijn wij een fascistisch en reactionair complot?

Toen ik voor de eerste keer op de discord kwam ging ik toch even terugscrollen tot ik bij die dag kwam dat Sjerp de eerste oproep voor de Vrije Teelt had verstuurd. Het was te verwachten geweest dat veel mensen het niet eens zijn, maar wat ik aantrof was het tegenovergestelde van een respectvolle discussie. Het hele idee zou 'facistisch' zijn en 'reactionair', en terwijl men het bestaan van cancelculture ontkende werd van alle kanten geopperd om Sjerp daadwerkelijk te cancellen.

Van de Vrije Teelt oproep werd gezegd dat het een *“onderdeel [is] van een grootschalige propaganda push die o.a. de gemarginaliseerde groep waar ik [user] toe behoor de dood in te werken”*. Een screenshot van een reply-all email wordt gedeeld van iemand die het wél eens was – met de opmerking: *“BRO WAAR kom naar fucking 058 met die shit en zie hoe dat afloopt”*. *“Sjerp*

moet kappen, anders ga ik hem pesten via de vb mail op een manier die hij nog nooit gezien heeft” zegt een andere user. “*Wat gaan we met Sjerp doen?*” wordt gevraagd, “*zero tolerance*” is het antwoord, en “*wij moeten Sjerp voor goed cancelen*”. Meerdere personen waaronder de moderator van de chat stellen voor hem gewoon uit de lijst te verwijderen. Deze moderator en andere mensen in andere informele machtsposities zijn zoals gewoonlijk aanwezig in het gesprek maar grijpen niet in. Het enige moment waarop in de chat leden op hun gedrag werden aangesproken, was toen ze bespraken om meer emoijs rond te sturen. Dat er al een persoon had verkondigd diens lidmaatschap op te zeggen was reden tot ingrijpen en niet het respectloze pestgedrag. Dat de ALV besloten heeft dat dit soort samenzweringen tegen leden absoluut niet kunnen, en dat Sjerp een lid in *good standing* is, maakt niemand wat uit. Aanwezig in de chat zijn kernleden van de Vrije Bond, secretariaat, VBA-top, etc.

Sjerp las natuurlijk wat er over hem gezegd werd. Hij is het die gemarginaliseerd en tot suicidale wensen gedreven is.

Autoritair gedrag leidt tot angst en apathie

Zo’n vijandige, onkameraadschappelijke sfeer past niet bij een anarchistische organisatie. Helaas is het wel zo dat er steeds meer een angstcultuur ontstaat die zich niet beperkt tot online gesprekken. Tijdens de discussie over de Vrije Teelt durft een enkeling te zeggen: “*Er zijn zoveel dingen waar ik op wil reageren maar dan toch mn bericht wis omdat ik mijn fingers er niet aan wil/durf te branden*”. Dit is tekenend. Een zeer aanwezige minderheid bepaald de toon: past iets niet in hun voorstelling van de ‘partijlijn’ wordt het, ik moet het toch zeggen, *gecanceld*.

Naast het afbreken van individuen en initiatieven is deze kleine elite bezig met het doordrukken van hun eigen agenda. Het gesprek gaat niet meer over wat we dan *wel* moeten doen, maar vooral over waar we tegen moeten zijn, wie of wat niet deugt, wat *gepast* is. In plaats van werk te

maken van de lang geleden voorgestelde vertrouwenscomissie ligt de focus nu niet op iets productiefs (voor elkaar zorgen, conflicten oplossen) maar op censuur en handhaving. Vorig jaar verscheen er nog een interessant stuk in de BdO over cancel culture, dit jaar wordt iemand die het waagt dit “*rechtse buzzword*” te gebruiken op de brandstapel gegooid.

Naarmate dit links-authoritaire wangedrag zich dieper wortelt in onze kringen, worden de gevolgen steeds zichtbaarder. Niemand durft tegen de opgelegde ‘juiste’ mening in te gaan. Het autoritarisme beperkt zich niet tot de discord. Zo zijn bijvoorbeeld de eerder genoemde regels voor de maillijst besloten door een klein aantal stokers op discord en vervolgens goedgekeurd door (grotendeels dezelfde paar mensen) op de ALV. Nadat ze zelf een zootje van de maillijst hadden gemaakt.

Inmiddels zien velen liever af van een discussie over ‘controverse’ onderwerpen. Individuele leden en de groepen worden ontmoedigd om zich bij een nieuw initiatief aan te sluiten. Naast een angstcultuur heerst apathie. Wie doet hier nou eigenlijk aan sabotage?

Lisa Dalchow

Colofon

Sluit je aan. Dit gesprek moeten we toch verder voeren?

vrijeteelt@gmail.com

Vrije Teelt Editie #1 Augustus 2023.

Gemaakt door de Vrije Teelt.

Afbeeldingen gemaakt, geremixt of geript ©

**VRIJE TEELT
VRIJE TEELT**

**VRIJE TEELT
VRIJE TEELT**